

Nr. 23 OKTOBER 1990

KIM - NYT

MEDLEMSBLAD FOR "Kvinder i Musik" 7. ARGANG

INDHOLD

KORT PRÆSENTATION AF KIM "KVINDER I MUSIK"

Formålet med KiM, "Kvinder i Musik" er at støtte kvinder i deres professionelle beskæftigelse med musik og at forbedre deres vilkår og status i det danske musikliv.

KiM opfordrer kvinder til at komponere samt udvikle, uddanne og udfolde sig på områder, der traditionelt ikke har været betragtet som kvindelige - således også indenfor arbejde af mere eksperimentel karakter.

KiM arbejder med:

- at arrangere koncerter, både klassiske og rytmiske, samt koncerter, hvor generne blandes
- et arkiv, der indsamler og registrerer materiale om kvinder i musik. Arkivet indeholder bl.a. følgende:

Bånd, som bruges til studiebrug.

Noder, (ca. 200 eks.) som kan kopieres eller ses på stedet.

Et register, hvor ca. 1000 kvindelige komponister og grupper står opført.

Sanganlæg, som kan lejes. Kontaktperson Marianne Rottboll (tlf. 31 19 95 04). 8-kanals mixer, 2 sangkabinetter, 10 ovegangs + en koncert: 750 kr. (et det en KiM koncert: 500 kr.)

Video, opera af Synne Skouen; video om KiM af Musse Magnussen.

Desuden plader, bøger avis-udklip, specialer, afhandlinger m.m.

KiM modtager gerne gaver samt optagelser fra koncerter. I øvrigt alt materiale, som kan udvide og berige vores arkiv.

KiM arbejder i øvrigt med:

- at udgive medlemsbladet KiM-Nyt, som udkommer fire gange om året.
- at afholde medlemsmøder med foredrag af KiMs egne medlemmer (eller indbudte foredragsholdere).
- at formidle kontakten mellem kvinder i musiklivet og overordnede organisationer som Statens Musikråd og Dansk Rocksamråd (ROSA), således at KiM som forening gør opmærksom på, at "kvindemusikken" eksisterer og at den bør støttes.
- at formidle kontakt med tilsvarende foreninger i andre lande:

USA:

The International Congress on Women in Music, blad: "Newsletter".

Tyskland & Schweiz:

"Frau und Musik", Internationaler Arbeitskreis, blad: "Info, Frau und Musik".

England:

"Women in Music".

Norge:

"AKKS Femi-Rock".

Forside

Kort præsentation af KiM

Indhold

Intro

KiM fylder 10 år

Et kig i scrapbogen

Hvad de dog har sagt om kvinder og musik

For musikkens skyld

Chris Poole - Solo Flute

Pladetilbud

Plader: Nobody's Angel

Kontakt

Sket siden sidst

Nyt i arkivet

KiM-Kalender

Beyond Biography - Seventh International Congress on Women in music

Redaktionelt

Kære læser!

JUBILÆUM? - KiM? - 10 ÅR? - Jo det er ganske rigtigt. Vi nævnte det i sidste nummer og gør det igen. KiM har 10 års jubilæum i år. Derfor afholdes en jubilæumsuge 15.-24. oktober med en række forskellige arrangementer. KiM-Nyt bringer det foreløbige (!) koncertprogram og samtidig gør vi opmærksom på, at en programbog for jubilæumsugen vil blive tilsendt alle medlemmer senere.

Grethe Holmen har set tilbage på 10 år med KiM - læs hendes artikel om foreningens historie.

"Saxmachine" er en saxofonkvintet, som mange KiM-medlemmer sikkert vil kende. Redaktionen mødte dem (eller rettere tre af dem) til en snak - en af de sidste varme septemberdage.

Og redaktionen har kigget i de gamle scrapbøger, samt været ude og "hige og søger" i gamle bøger, artikler og anmeldelser. Det kom der lidt af hvert ud af. Men læs selv.

Vores faste rubrikker har vi selvfølgelig også med, selvom vi har bestræbt os på at give dette nr. "lidt smag af" et jubilæumsnummer.

Til sidst er der kun at sige.

God læselyst

Redaktionen

KiM FYLDER 10 ÅR

Af Grethe Holmen

Det begyndte med De Forenede Nationers Kvindekonference - og ikke mindst den alternative, der begge fandt sted i København i juli 1980.

Et fint supplement hertil var udstillingen "Kvinder komponerer", som blev vist af Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling. Medens kvindekonferencen var international, var udstillingen national og kom til at danne grundlaget for den forskning i danske kvindelige komponister, som derefter kom i gang. Få havde vist drømt om, at det skulle være muligt for museumsinspektør Ole Kongsted at finde frem til 339 danske kvindelige komponister. De var selvfølgelig heller ikke alle professionelle, men alligevel et bevis på, at der blandt kvinder er en trang til at udtrykke sig i musik.

Udstillingskataloget var i to afdelinger - en biografisk, hvortil Ole Kongsted skrev en kvindelogo kulturhistorisk artikel, der også belyste kvindernes situation i perioden. Den anden del af kataloget bragte "Et europæisk overblik", skrevet af undertegnede.

Ved de kulturelle debatter på den alternative kvindekonference deltog også repræsentanter for dansk musikliv. De kom i kontakt med den amerikanske musikhistoriker Jeannie Pool, stiften af "National Congress of Women in Music" i USA, med dr. Merle Montgomery, der var præsident for the "National Music Council" i USA og med komponisten Gloria Coates, som var medlem af den østrigske delegation i UNESCO. De var alle interesseret i et samarbejde med Danmark, og Jeannie Pool opfordrede til, at man stiftede en dansk afdeling af "Kvinder i Musik".

Det blev startskudtet. Opfyldt af begejstring og inspireret af konferencen og de internationale kontakter gik man i gang. Først måtte man dog have etableret kontakt mellem de danske kvindelige komponister indbyrdes. Det viste sig nemlig ved den paneldiskussion, som Musikhistorisk Museum arrangerede ved åbningen af udstillingen, at af de fire komponister, der udgjorde panelet - Birgitte Alsted, Gudrun Lund, Else Marie Pade og Diana Pereira - havde de tre aldrig truffet hinanden før.

Diana Pereira, som sprudlede af idéer og arbejdslyst, udsendte et forslag til drøftelse på et møde "mellem de stiftende ånder", som hun kaldte os. Det fandt sted i august 1980, og i november samme år blev der i Dansk Musik Tidsskrift, hvis redaktør var Anne Kirstine Nielsen, indkaldt til stiftende generalforsamling den 28. november 1980. Her blev Kvinder i Musik stiftet som den første organisation af den art i verden udenfor USA. I samme nummer af tidsskriftet bragte Anne Kirstine Nielsen sit oplæg ved paneldiskussionen på Musikhistorisk Museum - "Mænd skal bevise, at de KAN, mens vi må modbevise, at vi IKKE kan". (Citat af Anja Breien).

Man var på den stiftende generalforsamling enige om en ting: Foreningen skulle være en støtteorganisation og ikke en fagforening, men hvilke formål skulle støttes? I indkaldelsen blev der nævnt adskillige hver for sig udmærkede formål, som imidlertid havde den kedelige ting tilfælles, at de kostede penge.

Den kendsgerning sammenholdt med ønsket om at "oparbejde en formue" skulle hurtigt vise sig at umuliggøre en støttevirksomhed af den art, som man først havde tænkt sig. Naturligvis havde mulighederne på mange måder

været større, hvis langt flere havde sluttet op om foreningen helt fra begyndelsen. Med et medlemstal på 56 (heraf 1 mand) var det svært at drive forening med støttevirksomhed.

Hvad har man så gjort for at holde liv i "damen"? Lad det være sagt straks, at uden en energisk, handlekraftig og effektiv indsats fra de bestyrelser, der har ledet foreningen i de ti år, var det aldrig gået, men samtidig må det være tilladt at sige, at uden Inge Bruland og Tove Krag var det heller ikke gået - i al fald ikke med de resultater, vi kan se tilbage på. At vi har et værdifuldt arkiv placeret på Musikkonservatoriets bibliotek, kan vi blandt andet takke Tove Krag for.

KiM har i de forløbne år været med såvel på internationalt, som på nordisk og nationalt plan. De kvindelige komponister, musikere, sangere og musikforskere er blevet brugt - de er med et moderne udtryk blevet synliggjorte, og KiM har på mange måder været en katalysator.

KiM fik en flyvende start. Diana Pereira, Birgitte Alsted og Anne Kirstine Nielsen rejste i 1981 til New York til "The first National Congress of Women in Music" og vendte hjem begejstret over både

antallet og kvaliteten af kongressarrangementerne. Vigtigheden af udgivelsesmuligheder, både på noder og på plade var blevet stærkt understreget på kongressen. Ak ja - det kræver bare penge.

KiM blev inviteret som medarrangør til "Nordiska Kammermusikdagar med konferens om kvinnans roll i nordiskt musikliv". Den foregik i august 1982 på Hässelby Slot i Stockholms udkant, og ni deltog fra Danmark.

Som det har været tilfældet så mange gange i løbet af de ti år, var det pianisten Elisabeth Klein, der spillede ny musik - denne gang værker af nordiske kvindelige komponister. Af danske var det Diana Pereira og Gudrun Lund. De følgende dage blev der spillet værker for flere instrumenter af bl.a. Gudrun Lund, Vivian Dahl (sange), Else Marie Pade og Birgitte Alsted, og konferencen sluttede med gennemgang af forskningsprojekter. Inge Bruland talte om kvindemusikforskning i andre lande, og undertegnede fortalte - med musikdemonstrationer - om de danske komponister Hilda Sehested og Nancy Dalberg - begge født i 1800-tallet.

Det var meget interessante og inspirerende dage, men desværre

blev der aldrig udarbejdet en samlet beretning om konferencen, som det var lovet af de svenske arrangører.

Der kom senere andre arrangementer på nordisk basis. Blandt andet tog ensemblet "Con Anim-a" i 1987 på nordisk turné med et rent kvindepogram, hvori der også forekom bestillingsværker af Christina Wagner Smitt, Gudrun Lund og Kerstin Jeppsson. Tove Krag var deres kontakt til KiM.

Imidlertid har "Nordisk Forum 1988" i Oslo været det største og mest omfattende tværfaglige, nordiske "kvindetræf" til dato. Det krævede et stort forarbejde også af KiM. Tove Krag, som fra dansk side var den drivende kraft, gjorde den interessante iagttagelse, at det i Danmark var nemmere at finde frem til kvindelige musikere med et repertoire af kvindelige komponister, end det var i de øvrige nordiske lande. Dér fik vi altså et bevis på, hvad det betyder at have en organisation som KiM.

Fem komponister repræsenterede Danmark: Birgitte Alsted, Gudrun Lund, Olga Magieres, Benna Moe og Chris Poole, og der var masser af muligheder for at få musikken spillet. Man fik indtryk af, at alt, hvad der i Oslo findes af egnede kirker, aulaer og huse

af forskellig slags blev brugt, og i Koncerthuset hørte man for første gang "Nordens Kvindelige Symfoniorkester" dirigeret af den russiskfødte Camilla Kolchinsky, der nu bor i Norge. Orkestret spillede blandt andet et værk af henholdsvis Birgitte Alsted og Gudrun Lund. Idéen til dette enestående projekt var Helle Jarlmoses, og det blev realiseret af Inge Bruland, der kontaktede alle de nordiske musikerforbund og musikinformationscentre for at finde kvindelige musikere til orkestret samt værker komponeret af nordiske kvinder. I det hele taget var det Inge Bruland, der fik samlet orkestret, fandt dirigenten og fik det hele til at fungere - en kæmpemæssig indsats.

På hjemmebane skete der allerede i 1981/82 det interessante, at vi fik kontakt med Dansk Forfatterforenings kvindeguppe og med Kvindelige Kunstneres Samfund, og de kontakter har i årenes løb været til stor inspiration, gavn og glæde i form af diskussioner, udstillinger og oplæsning eller foredrag med koncertindslag. Her skal blot nævnes nogle få eksempler - Weekend'en på Louisiana 1-2 juni 1985, der var arrangeret af KiM. Temaet var: Kvinder og kultur, og det blev illustreret med udstilling af kvindelige kunstneres værker, musik

af næsten enhver slags, dans, film/video og teater, arkitektur, litteratur og lyrik - et righoldigt program fyldte Louisianas dejlige rum i de to dage. Maleren Margaret Plesner havde lavet en dejlig plakat til lejligheden.

I Køge Rådhus Udstillingshal var KiM den 9. februar 1986 med til at fejre Kvindelige Kunstneres Samfund's 70-års fødselsdag med en koncert, der var et fint supplement til de kvindelige kunstneres fødselsdagsudstilling.

Tværlitterært Kvindeforum og KiM arrangerede sammen en eftermiddag på Glyptoteket, søndag den 15. marts 1987. Otte kvindelige forfattere læste op af deres værker og "Saxmachine" spillede ind imellem oplæsningerne.

1981 var året, hvor man begyndte at arbejde med Diana Pereiras og Elisabeth Kleins pladeprojekt, som vi i september fik støtte til fra Carlsbergs Mindelegat for brygger I.C. Jacobsen - 6.000 kr. Det var halvdelen af den beregnede sum, men dernæst fik vi 10.000 kr. fra Knud Højgaards Fond.

I november 1982 udkom så vores første og til dato eneste plade på "Danica". Elisabeth Klein spiller klaverværker af fire skandinavi-

ske kvindelige komponister: Diana Pereira fra Danmark, Synne Skouen og Maj Sønstevold fra Norge og Kerstin Jeppsson fra Sverige.

Pladen blev præsenteret for pressen af Tina Wilhelmsen, som var leder af Det Danske Musik Informations Center. Det var en festdag for KiM.

Elisabeth Klein, som har haft og stadig har stor betydning for KiM og de skandinaviske kvindelige komponister, drog - også i 1982 - til den anden internationale kvindemusik-kongres i Los Angeles, hvor hun fremførte værker af blandt andre Gudrun Lund og Diana Pereira. Elisabeth Klein har virkelig bragt de skandinaviske kvindelige komponister ud i verden. Hun har fremført værker af dem ved alle de fire internationale kongresser, der har fundet sted - de allerede nævnte i New York og Los Angeles og derefter New Mexico i foråret 1984 og Paris i oktober 1984. Her spillede hun i den lille sal i Centre Georges Pompidou et omfattende program med værker af syv nordiske kvindelige komponister - fra Danmark Diana Pereira og Birgitte Alsted.

KiM stod på Pariserkongressen for et andet dansk arrangement i Théâtre du Rond Point. Tove

Krag fortalte om KiM's aktiviteter, Elisabeth Dahlerup fortalte om historiske og Inge Bruland om nulevende danske kvindelige komponister. Endelig berettede Pia Rasmussen og Marianne Rottbøll om det danske kvindelige rytmiske musikmiljø. Ind imellem foredragene sang Birgit Colding-Jørgensen sange af ældre og nulevende danske kvindelige komponister, akkompagneret af henholdsvis Ewa Dabrowska og Elisabeth Klein. Inge Bruland har i øvrigt i Dansk Musiktidskrift 1985, nr. 5/6 berettet om hele kongressen i Paris, og ligeledes er KiM-Nyt nr. 8 helligt kongressen. Her fortæller Elisabeth Klein i sin beretning om alle fire internationale kvindemusik-kongresser. Los Angeles radio optog alle koncerter og sendte dem, fortæller hun. Det er i øvrigt en interessant opsumering og sammenligning - ros og ris.

1984 var også året, hvor KiM-Nyt nr. 1 så dagens lys, og det blad har siden været en inspiration og fornøjelse at læse. Man bliver gang på gang forundret og glad over alle de initiativer, der er i gang. En stor tak til dem, der har trukket læsset.

Naturligvis har alle disse arrangementer (og alle koncerterne, som der fortælles om et andet sted i

bladet) ført med sig, at KiM måtte "ud med hatten". Mange instanser har i årenes løb støtte os - Carlsbergs Mindelegat, Knud Højgaards Fond, Clara Lachmanns Fond, Kulturministeriet, Sonning-Fonden, Københavns Kommune, Dansk Rock Samråd, Den Danske Jazzkreds og Statens Musikråd, der siden 1985 har støtte os hvert år - i 1990 med 10.000 kr. Uden den økonomiske støtte var det jo heller ikke gået, og derfor skal der også i denne oversigt rettes en varmt tak til alle sponsorer fra erhvervsliv, fonde, kulturelle sammenslutninger og offentlige myndigheder.

KiM har som nævnt virket som en katalysator i forskellige sammenhænge, og det gjaldt vel også, da forskningen i kvinder og musik blev etableret på universitetsplan. Det skete i efteråret 1982, da "Center for Kvindeforskning og undervisning" begyndte at fungere ved Københavns Universitet. Inge Bruland, der er lektor ved Musikvidenskabeligt Institut havde i 1982/83 det første kursus i kvinder og musik. Det er siden blevet fulgt op af individuel vejledning for de studerende, der har skrevet speciale om kvinder i musik.

Lektor Erik Wiedemann har haft kursus om kvinder og jazz og

lektor Torben Schousboe har gennemgået komponisterne Hilda Sehested og Nancy Dalberg, der begge hørte til kredsen om Carl Nielsen.

Også i Forum for Kvindeforskning er der skrevet om disse to komponister. Nr. 1/1986 var helliget "Nye Toner - Musernes kunst - kvindernes musik", og undertegnede skrev heri en artikel om de to komponister. Meddelelser fra Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling III bragte i 1986 en mere fyldig artikel om Hilda Sehested, idet jeg udbyggede min artikel, som blev suppleret med en værkfortegnelse udarbejdet af Musse Magnussen og Ole Kongsted.

Lad mig standse her. Har jeg glemt noget eller nogen, beklager jeg det, men indtrykkene er unægtelig mange og overvældende. KiM har ret til at være stolt.

Hjertelig til lykke med det første ti-år - held og lykke med det næste.

Grethe Holmen er forfatter og var med til at stiftre foreningen KiM i 1980. I sine artikler, bøger og foredrag har hun navnlig beskæftiget sig med kvindelige komponister og kunstmalere. Blandt hendes

vigtigste publikationer m.h.t. kvin- ders musik, foruden dem hun selv just har

omtalt, kan nævnes: Clara Schu- mann - en biografi. (1970)

*Nordens kvindelige Symfoniorkester ved åbningen af Nordisk Forum '88.
Akershus Fæstning i Oslo.
Foto: Musse Magnussen.*

ET KIG I SCRAPBOGEN

Af Musse Magnussen, Rine Vejen Hansen og Inge Lise Larsen

I anledning af KiMs 10-års jubilæum har vi i KiM-Nyts redaktion kigget i foreningens scrapbøger. Det er umuligt at gengive alle de oplevelser, diskussioner, koncerter, foredrag, slid og slæb, ærgrelser og glæde, grinen og snakken, som er foregået inden for foreningens rammer. Når vi bladrer i scrapbøgerne vælder minderne frem fra de oplevelser, vi selv har været med til og vi overraskes uvilkårligt over alle de navne, som fremkommer og alle de begivenheder, der har fundet sted, hvad enten vi selv har været med eller ej. Der er mange spændende og tankevækende artikler, avisudklip, fotos m.v., men her vil vi nøjes med at give et summarisk rids over de vigtigste begivenheder i KiMs historie samt lidt statistik over hvem og hvad KiM har opført af musik og lagt øre til af foredrag.

Listerne prætenderer ikke at være fuldstændige, men kan forhåbentlig give et indtryk af mangfoldigheden ...

KiM har inspireret og levet med i langt flere kvindemusik-aktiviteter end de her nævnte - men vi har kun medtaget dem, som KiM udtrykkeligt har lagt navn til.

KiMs HISTORIE - NOTER OG ÅRSTAL:

1980:

De Forenede Nationers Kvindekonference i Kbh. juli.

Stiftende generalforsamling for KiM 28/11.

1981:

1. KiM-koncert, Nikolaj Kirke (Kbh.) 27/2.

KiM modtager for første gang støtte fra Statens Musikråd, 5.000 kr.

KiMs arkiv for noder, lydoptagelser og litteratur om kvindemusik grundlægges ved Tove Krag på konservatoriet i København (Det kgl. danske Musikkonservatoriums Bibliotek).

1982:

"The second international Congress on Women in Music" april

"Nordiske Kammermusikdagar" 22.-26. august på Hässelby Slot, Tema: "Kvinnliga Tonsättare i Norden från sekelskiftet till nu-

tid. Arrangører: Hässelby Slott - nordisk kulturcentrum i samarbejde med KiM og Kgl. Musikalska Akademien.

KiM udgiver i august sin første og hidtil eneste LP: "Kvinder i Musik" med Elisabeth Klein, klaver, Danica Records.

1984:

Første nr. af medlemsbladet KiM-Nyt udkommer.

Den 3. internationale kongres om kvinder i musik (The Third International Congress on Women in Music 22-25 March, Mexico City).

4. Congress International Femme et Musiques 25-28 okt.

Ved kulturoffensiv på Charlottenborg udstillede KiM plancher om foreningen.

1985:

"Kvinder i musik, billedkunst, dans, litteratur, film/video, teater, arkitektur, gøgl o.a." Kulturweekend på Louisiana i Humlebæk, hvorved KiM bidrog med koncerter.

1986:

KiM deltog i 5. Internationale

kvindemusikkongres i Atlanta.

Forum for kvindeforskning udgiver temanr. om kvindemusik: Nye toner - musernes kunst, kvindernes musik.

1987:

"Kvinnor och Musik" Nordisk Seminariehelg i Göteborg 20-22/2.

Stormøde for medlemmerne med diskussionsoplæg omkring KiMs profil.

Udstilling på Musikinformations Centret om danske og engelske kvindelige komponister og om KiM.

1988:

Deltagelse i kvindekultur festivalen "Nordisk Forum 1988" i Oslo. Kvindeligt symfoniorkester, forskerseminar, koncerter, video, boder (i samarbejde med CFK).

Reklame-video om KiM produceres og vises bl.a. under Nordisk Forum, på Universitet i Kbh., Beboerhuset Christianshavn, Biblioteket i Kolding og bruges i forbindelse med medlems-værgenkampagne.

PR-kampagne med foredrag, hvervebod, videoforevisning.

KiM deltager i Forum-opfølgning i Christianshavns beboerhus i efteråret.

Foreningen starter på medlemsmøder i form af foredrag med diskussion.

1. "medlemsmøde": Musse Magnussen/Hanne Gullestrup: "Kvinder i musikhistorien - er der nogen?"

Helle Nørregaard/Pia Rasmussen: "Kvinder i jazz - et lyd/dias show"

1989:

Medlemsmøder/foredrag:
"Nordens kvindelige Symfoniorkester" v/Inge Bruland

Filmen "Dirigenterne" af Christina Olofson vises i Vester Vovvov

"5 komponerende kvinder i Los Angeles, 1989" v/Nancy Neukirch

KiM bliver repræsenteret i Københavns Musikudvalg ved Birgitte Alsted.

Forum Festival i Fælledparken, KiM deltager med stand, video og musik.

KiM-KONCERTER

Gennem hele KiMs levetid har

koncerter med musik komponeret af kvinder indenfor både rytmiske, klassiske og mere eksperimenterende genrer, bl.a. i samspil med andre kunstater, været prioriteret højt.

Det ville være ørkesløst at nævne alle KiMs koncerter og alle de arrangementer af forskellig art, hvor KiM har været medarrangør eller medvirket ved at henvise til kvindelige musikere eller hjulpet med at finde repertoire af kvindelige komponister.

Vi nævner derfor blot navnene på komponister og udøvende.

Kvindelige komponister opført i KiM-regi:

Nutidige (født efter 1900):

Birgitte Alsted
Ruth Bakke
Carla Bley
Anna Lie Capri
Laurie Conrad
Vivian Dahl
Karolina Eiriksdottir
Christina van Erp
Gudrun Norsraak Feyling
Jacqueline Fontyn
Elisabeth Gorm
Ida Gotkowsky
Bara Grimsdottir
Birgitte Grimstad
Ann-Elise Hannikainen
Åse Hedstrøm

Birgitta Hylin
Kerstin Jeppson
Anna Jastrzebska
Eva Langkow
Nocola LeFanu
Enid Luff
Gudrun Lund
Elisabeth Lutyens
Olga Magier
Karin Malmlöf-Forssling
Marilyn Mazur
Mary McCarthy
Benna Moe
The Musgrave
Dorcas Norre
Helle Norup
Birgitta Holst Olsson
Cecilie Ore
Else Maria Pade
Diana Pereira
Claire Pollin
Chris Poole
Elisabeth Poston
"Publikum" ved Benedicte Scheiby og Inge Nygård Pedersen
Reneé Purnell
Priaulx Rainier
Ane Ramløse
Pia Rasmussen
Tove Reinau
Betty Roes
Hanne Rømer
Karja Saariaho
Christina Wagner Smith
Maj Lundén Sønstevold
Birgit Skole
Synne Skouen
Phyllis Tate
Erne Tauro
Julia Usher

Jorun Vidar
Ho Wai-On
Marietta Wandall
Judith Weir
Jane Wells
Magaret Lucy Williams
Anne Marie Ørbeck
Hanne Ørvad

Historiske (født før 1900)

Rafaella Aleotti
Elfrida Andréa
Dronning Marie Antoinette
Agathe Backer-Grøndahl
Claude-Benigne Balbastre
Hildegard von Bingen
Lili Boulanger
Francesca Caccini
Settimia Caccini
Francine Cockenpot
Sophie Dedekam
Betty Federhof-Møller
Johanne Fenger
Pauline Hall
Clemence de Gradual
Elisabeth Claude-Jacquet de la Guerre
Emma Hartmann
Mathilde von Kralik
Felicitas Kukuck
Nanna Liebmann
Alma Maria Mahler
Elisabeth Meyer
Leonora Orsiri
Hilda Sehested
Clara Schumann
Theodora Schær
Barbara Strozzi
Germaine de Tailleferre

Ebba Tramp

Mandlige komponister (som især har "sneget sig ind" på Nordisk Forum-arrangementerne)

Carl-Bertil Agnesti
Norman Breecroft
Niels Bystrup
Louis Couperin
Jacques Duphly
Halfdan Kierulf
W.A. Mozart
C.F.E. Weyse
R. Vaughan Williams

Udøvende musikere:

Birgitte Alsted
Inger Alsted
Ulla Anderson
Lotte Anker
Karl Antz
Stine Arnfred
Tina Austad
Irene Becker
Hanne Bekov
Ditte Bentzen
Misser Berg
Anna Kari Berglund
Nina Berg
Vicki Lee Boeckmann
Hideko Bondesen
Peter Bondesen
Lotte Brøndum
Christina von Büllow
Anna Lie Capri
Maria Carelse
Henriette Clemens
Birgit Colding-Jørgensen

Charlotte Lund Chritiansen
Inge Lise Christiansen
Ewa Dabrowska
Inge-Brit Dahlerup
Elise Einarssdottir
Karen Englund
Jesper Elen
Poul Emborg
Richard Dahl Erichsen
Anne Marie Fog
Ete Forchammer
Jesper Frederiksen
Jørgen Frederiksen
Gudrun Fridbjørnsdottir
Lars Graugård
Ingrid Grave-Müller
Birgitte Gürtler
Benita Haastrup
Eva Bruun Hansen
Kim Hansen
Eva Hanson
Susanne Harder
Gudrun Hauksdottir
Lisbeth Hultmann
Susi Hyldgaard
Annemette Jensen
Inger Jensen
Ulla Kappel
Knud-Erik Kengen
Anne Kierulff
Elisabeth Klein
Camilla Kolchinsky
Bodil Kongsted
Majbritt Kramer
Eva Langkow
Marie Larsdottir
Birgitte Lindhardt
Birthe Littrup
Britta Bugge Madsen
Merete Madsen

Mette Bugge Madsen
Oswaldo Marquina
Helle Marstrand
Helen Melin
Lindis Mikkelsen
Sidsel Aas Mortensen
Bente Hogrefe Nielsen
Lena Bust Nielsen
Marie Louise Nietschky
Christel Nilsson
Helle Nørregaard
Mette Ott
Pete Rasmussen
Pia Rasmussen
Jørgen Skou Pedersen
Mari Boine Persen
Metter Petersen
Chris Poole
Reneé Purnell
Ane Ramløse
Ulla Ramussen
Marianne Rottbøll
Nancy Ruffer
Hanne Rømer
Ulla Schmidt
Birthe Schou
Einer Steen-Nøkleberg
Gudrun Sundström
Katrine Suwalski
Kari Sywan
Pauline Sæther
Lise Sørensen
Nina Udsen
Inger-Lise Ulsrud

Marietta Wandall
Torben Westergaard
Bodil Willer-Nielsen
Flemming Windekilde
Marie Wärme
Valeria Zarini
Ensembler/grupper:

Bright Trio
Carl Nielsen Kvartetten
Ciranda
Donna Lee
Elektra
Giggolet's
Florri og Nattergalene
GirlsGirls
Go Four
Hymnia
Ishtar
Klazz
Krystal Kvintetten
Kvindekoret af Danmark
Lotte Anker/Mette Petersen
Kvartet
Makeup
Mamamia
Margrethekoret
Miang Trio
Nordens kvindelige Symfoniorkester
Saxmachine
Trilles Kor
Quintetten

HVAD DE DOG HAR SAGT OM KVINDER OG MUSIK

Af Musse Magnussen, Rine Vejen Hansen og Inge Lise Larsen

Det følgende er et udpluk af hårrejsende og tankevækkende udtalelser omkring kvinder og musik - fundet frem i anledning af KiM's jubilæum. For at minde om at problematikken er af gammel dato og stadig aktuel.

"Man siger gemeenlig om Fruentimmer, at de, naar de blive giftede, lade Musiken gandske ligge; men det er ikke altid en afgjort Sag, thi Mange, som har lært grundig, blive ved at øve den, men naar det ikke er skeet, saa er de nødte til at lade den ligge, hvorfore man ej bør at beskyde deres Giftermaal, men aleene den bedragelige Undervisning."

(Carl August Thielo, 1746).

"Musikken; denne Kunst, som i vore Tider agtes saa høit, og hvorpaa Forældre anvende saa mange Penge og lade deres Døtre spilde saa megen Tid."

(H.I. Birch, 1793).

"eller de forelskes saaledes i Musik, Concerter, Dands, Pynt og dramatiske Selskaber, at de forglemme deres Mænd, Børn og Huus, foragte de huuslige Glæder, og søger sværmede, støiende

Selskaber, som giøre dem hjemmelede, syge paa Seil og Legeomme, ofte inden faa Aar betlefærdige og uduelige til at smage al varig Lyksalighed."

(Birch, 1793)

"De have desuden finere Følelser; samme behøve veiledes ved Musiken, og de kunne ofte fornøie deres Mænd paa en behagelig Maade tilbringe mange Time i store Selskaber, som ellers blive anvendte til Bagtalelse eller Kortspil."

(Birch, 1793).

"Ville mandlige kunstnerkolleger vende mig ryggen hvis jeg, som kvinde - og særligt som blind kvinde - vovede at konkurrere med dem?"

(Maria Theresia Paradis, 1810)

"Engang troede jeg, at jeg besad kreativt talent, men jeg har opgivet den tanke; en kvinde bør ikke ønske at komponere - der har endnu ikke været en, som har kunnet gøre det. Skulle jeg forvente at være den eneste?"

(Clara Schumann, 1839).

"Hendes musikalske Profil er lidet kvindagtig - det er mere

mandigt, end hvad der normalt skrives af musikalske Frøkenfingre."

(om komponisten Hilda Sehested 1858-1936).

"Det mäktigaste, det största af alla musikens tonverktyg ... Till det samma sträfva min innerliga längtan, först genom dess behersskande skall jag finna ro till min själ! Orkestern, se der målet!"

(Elfrida Andréé (komponist), 1871).

"Hvis der fandtes en kunst, som kun bestod af drømmende melodier, lidenskabelige udbrud, udtryk for glæde, sorg, exalteration og vase drømmende sensationer ville kvinden måske have grebet den og oversvømmet jorden med harmonier, som hun har gjort det med sin sang, men musikken er alt dette og mere ... Den er ikke kun kunst men eksakt videnskab, og, i sin højeste form, ubønhørligt logisk og matematisk."

(Georg Upton, 1880).

"Jag är fri att gå min egen väg. Jag har ju inte Sibelius och grabarna på axlarna."

(Karin Rehnquist, svensk komponist).

"Ska kvinnomusiken bli en hellig ko som inte får utsättas för kri-

tisk granskning?"
(Zagarka Zivkovic, journalist på Dagens Nyhet 25.8. 1982).

"Efter att ha hört all fin musik under de här dagarna (Kammarmusikdagar på Hässelby Slott, Sverige 1982), står det i alla fall helt klart för mig att kvinnors musik inte alls behöver försvaras, den har kvalitet!"

(Eva Öhnström, musikforsker, Sverige i Tonfallet No. 11 2.11. 1982).

"Jeg tror der findes færre personligheder blandt kvinder end blandt mænd. Og dem, der er, beskæftiger sig ikke med musik. De har ikke den udstråling, det kræver at gøre sig gældende over for en stor, levende gruppe musikere."

(Poul Nielsen, cellist i Sjællands Symfoniorkester, Politiken 28.11. 1982).

"Men et symfoniorkester kan ikke spille uden en fast styrende person - en diktator. Og der er ikke tradition for kvindelige diktatorer, hvilket nok skyldes, at kvinder ikke er så magtstræbende som mænd."

(Peter Farbricius, bratschist i Sjællands Symfoniorkester, Politiken 28.11. 1982).

"Jeg tænker på en kapelmester med, hvad jeg betragter som

naturlig musikalsk autoritet, nemlig Carlo Zecchi. Han behøver aldrig tale højt til os, og alligevel forstår man straks, hvor han vil hen. Dette psykologiske overblik har jeg hidtil ikke fundet hos kvinder."

"Kvinderne er velkomne hvis de kan overbevise os."

(Anton Kontra, koncertmester i Sjællands Symfoniorkester, Politiken 28.11.1982).

"Jeg tror, at grunden til, at der er så få kvindelige dirigenter er, at det er meget psykisk krævende, ikke så meget fysisk. Piger tør ikke ...."

(Esther Bobrova, dirigent, Berlingske Tidende 28.11.81).

"Da KiM blev stiftet vakte det betydelig mere forargelse, end det har gjort, når kvinder har oprettet f.eks. deres egne forlag, cafeer m.m. Vi ønsker ikke at skabe en ghetto. Vi går derimod ind for en afbalancering af musiklivet, fordi vi vil give kvinderne nogle af de chancer, som mænd har haft i århundreder."

(Tove Krag, bibliotekar på Det kgl. danske musikkonservatorium i Information 5/6 1985).

"Generelt sagt er der nok overmandlige komponisters værker, noget mere voldeligt. Kort og godt fordi, de kan klare sig på den måde i verden. Kvinder

derimod må skabe en god atmosfære omkring sig for at få sine ting gennemført."

(Birgitte Alsted, komponist, til Linnéa Friis - Kristeligt Dagblad 1985).

"Oh, disse kvinder ...

Kvindelige komponister er næsten lige så sjælden en vare som "dame-dirigenter". Man mindes endnu den udmærkede Grethe Kolbe - måske ikke nogen udtalt eksponent for det "evigt-kvindelige", men dog var vor mor en håndfast vogter af ungdom og galskab."

(Mogens Wedel, Fyns Stifttidende 1985).

"Da vi begyndte at danne kvindegrupper midt i 70'erne troede vi, at vi var pionerer. Vi oplevede, at det vi gjorde var nyt og uprøvet land for kvinder, vi havde ingen forbillede eller formødre. Vi havde ingen historie!"

(Pia Rasmussen og Chris Poole i bogen "Kvinders former" 1986).

"I den nye generation er der en udpræget ligestilling mellem M & K. I hvert fald i digtningen og malerkunsten. Men desværre ikke i musikken. ... jeg ved ikke, hvorfor musikken stadig er så mandsdømmeret. Måske har det noget at gøre med alle de ambitioner, som kræver ambitioner om at blive stjerne o.s.v. på et

helt andet plan end i digtningen og malerkunsten."

(Poul Borum i Information 20.3. 1986).

"Men man kan jo håbe - at en musik skabt af kvinder, som er tro mod deres kvindelighed, vil åbne helt nye oplevelsesverdener for os. Sådan som de kvindelige

forfattere og digtere ... og de kvindelige billedkunstnere har gjort det i deres kunst. - Verden - også musikkens verden - vil blive rigere, når en ny generation kvinder vil skabe musik som vil være tro mod kvindens inderste ..."

(Ewa Dabrowska, 1986).

Clara Schumann (1819-96) tysk komponist og pianist.

FOR MUSIKKENS SKYLD

- Interview med SAXMACHINE

Af Inge Lise Larsen og Rine Vejen Hansen

Som medlemmerne forhåbentlig har opdaget fejrer KiM sit 10 års jubilæum i november måned. I den forbindelse afholdes koncerter med en række forskellige bands og kunstnere, heriblandt gruppen Saxmachine.

Saxmachine er en saxofonkvintet bestående af: Lotte Anker (tenor, sopransax), Susanne Harder (altsax), Ditte Bentzen (tenorsax), Mette Ott (altsax) og Birthe Schou (barytonsax). Gruppen samledes i 1986 og har siden spillet koncerter og turneret. Turneerne har fået støtte af musikrådet og Den danske Jazzkreds. Kvintetten har desuden spillet i mange forskellige sammenhænge, bl.a. til lyrikoplæsninger, skræpkoncerter samt samarbejdet med trommegruppen Drums Across samt leveret musikken til og indgået i danseteaterprojektet "Kaspar Hauser" med Jorge Holguin Danseteater i sommeren 1990. Saxmachine var tillige en del af "Subway" koncerten i S-togsnettet i forbindelse med jazzfestivalen her i sommeren.

Tirsdag den 11.9.90 mødte vi tre

af gruppens medlemmer:

Kan I fortælle noget om hvordan gruppen opstod?

Ditte: Efter Kvinde Big Bandet Hexehyl's oplösning i 1984-85, ville blæsersektionen gerne fortsætte med at spille sammen. Vi havde lyst til at udforske det der med at få en fælles klang og fungere som blæsersektion. Vi lavede en workshop, hvor vi spillede "supersax arr." (Udskrevne Parker soloer for fem saxofoner). Og det var sjovt. Vi fandt ud af, at vi også kunne fungere som et band, men det var svært med netop de arrangementer, da de fungerer sammen med en rytmegruppe. Hvis vi skulle ud og spille med netop vores besætning måtte vi finde nogle til at skrive numre specielt beregnet til os. Derfor fik vi bl.a. Søren Eriksen, Jan Kaspersen og Frans Bak til at komponere noget til os. Da vores tenorsaxofonist Mette Lise forlod gruppen, fik vi Lotte Anker med. Vores første job var i Port Salut i 1986.

Komponerer I selv til gruppen?

Susanne: Det bliver ikke til så meget som vi egentlig gerne ville. Nogle af os har lavet nogle enkelte ting og så finder vi ting frem og laver vores egne arrangementer fx også af gamle jazzstandards.

Ditte: Men vi har haft mange komponister til at skrive til os. Og det har tit været sådan, at komponisterne selv er kommet og spurgt, om vi var interesseret i et stykke musik fra dem. Ofte er de kommet ud og har været med og kommenteret når lyden ikke var, som de havde forestillet sig.

Lotte: Vi har en meget stor stilspredning. Vi spiller gamle jazzting: Mingus numre fra 50'erne og ting, der er lavet af danske komponister i 1990.

Susanne: For nylig blev vi kastet ret hovedkulds ud i at skulle komponere, nemlig i forbindelse med forestillingen "Kaspar Hauser". På ret kort tid lykkedes det os at komme med en hel del ideer og udkast der blev arbejdet videre på i fællesskab. Det var en meget lærerig proces.

Var besætningen med 5 saxofoner et bevidst valg eller en tilfældighed?

Lotte: Jeg tror ikke de andre (Lotte var ikke med fra starten) bevidst har tænkt nu skal vi lave en saxofonkvintet - for det fandtes ikke i Danmark på det tidspunkt. Det var nærmere en tilfældighed.

Susanne: Foråret inden vi startede, var jeg kommet i forbindelse med en svensk saxofongruppe, så jeg har i hvert tilfælde tænkt på det. Jeg havde en idé om, at det kunne lade sig gøre. Men det var Søren Eriksen der satte skub i tingene ved at lave vores første komposition. Det var lige den gnist vi manglede, men så gik det også stærkt - 2 måneder senere spillede vi vores første job.

Susanne: Noget af det sjoveste ved orkestret er, at det giver så mange muligheder for at prøve noget forskelligt. Spille i alle mulige forskellige sammenhænge.

Ditte: Det, at der er så mange muligheder for at putte sig selv ind i nogle forskellige rammer er vigtigt.

Susanne: Det er også lidt en nødvendighed. Selvfølgelig er det også en begrænsning med 5 ens instrumenter.

Er der specielle fordele/ulemper ved at være pigegruppe?

Lotte: Jeg ved det faktisk ikke. Men vi har i alle tilfælde fået mindst to jobs, der kun handlede om vores køn. Det er nogle af dem, vi ikke snakker om! Det har været rent kommercielt. Der var ikke noget i det rent musikalsk.

Ditte: Vi har jo spillet til fx KiM arrangementer, og det er jo fordi vi er piger.

Skal man kæmpe hårdere som kvindelig musiker for at komme frem og blive accepteret?

Susanne: Efterhånden tror jeg det ikke. Jeg var vist en af dem, der begyndte at spille tidligst. Og det var svært i starten. Men jeg tror tingene har ændret sig - det er sikkert noget tidstypisk. Det største problem med at komme til at spille er ikke kønnet længere. Der er dog ikke så mange kvindelige saxofonister, der er blevet topstjerner endnu, men jeg tror det vil komme.

Lotte: Man kommer i hvert tilfælde ingen vegne, hvis man sidder og sukker over, hvor hårde arbejdsvilkår man har. Det tror jeg faktisk man har - men man kan bare ikke bruge den følelse til noget.

Ditte: De piger der stillede sig op og spillede for mange år siden og som virkelig var foregangskvinder og kæmpede en hård kam - dem tager jeg virkelig hatten af for. Jeg føler, jeg er et par trin efter dem og føler slet ikke, jeg har været ude for det samme. Man har måske nogle ting i sit eget hoved, man kæmper med, men hvor meget det er fordi man er pige eller hvor meget det er noget alle kæmper med, det er svært at sige.

Lotte: Men vi er stadig et mindretal inden for et fag og det kan man da mærke.

Når I spiller sammen med mænd - tænker og arbejder I så anderledes?

Lotte: Jeg gør det ikke mere. På et tidspunkt følte jeg nok, at jeg skulle bevise et eller andet. Men jeg fandt hurtigt ud af, at det er fuldstændigt dræbende for musikken.

Ditte: I sidste ende er det jo kemien i den gruppe, man er i det kommer an på. Og ikke så meget om det er mænd eller kvinder.

Susanne: Nogle gange kan det være en fordel at være fem piger, fordi man måske kan støtte hinanden. Men det kan også

være lidt trættende at være for ens. Det kan være inspirerende med nogle helt andre typer problemer, fordi det giver bevægelse i gruppen. Men vi, i Saxmachine, er fem meget forskellige piger.

Hvad er jeres fremtidsplaner?

Lotte: En masse skolekoncerter.

Susanne: Vi har fået penge fra Statens Musikråd og vil gerne lave en turné, hvis det er muligt. Også Jorge Holguin har turnéplaner for Kaspar Hauser - vi ved bare ikke noget sikkert endnu.

Tror I at jeres optræden ved skolekoncerter kan få flere piger til at spille?

Lotte: Det kan vi jo kun håbe. Hvis der bare er én der synes, at det er fantastisk og får lyst til at spille saxofon er det fint.

Har I nogle afrundende bemærkninger?

Susanne: Med hensyn til KiM. Om foreningen stadig har en berettigelse - det mener jeg da

den har. Netop fordi man ikke lægger så meget vægt på de specielle kvindepøblemer nu. Så er det sjovt for os at blive spurgt om de ting og vigtigt at nogen følger udviklingen og holder øje med, hvordan kvindepøblematikken ser ud i dag.

Ditte: En enkelt ting jeg gerne vil slå helt fast nu, efter vi har snakket meget rundt om orkestret, det er, at det er musikken der er det primære. Det er den, der holder os sammen. I starten opfattede vi det som et problem, at vi ikke kunne lægge os fast på en bestemt stilart, at vi havde stor stilspredning, men vi fandt ud af, at det var en fordel ved et saxofonorkester, der har en meget ens lyd, så er det vigtigt at spille meget forskellige ting.

Susanne: Og det er så også et udtryk for, hvad vi hver især har lyst til at spille. Hvis kun en af os kom med numre til bandet er det ikke sikkert, at det ville blive så varieret.

**Saxmachine kan bookes hos Susanne Harder på:
tlf. 31 39 00 27 !!!**

CHRIS POOLE, SOLO FLUTE

Af Merete Wendler

Som annonceret i KiM-Nyt er Chris Poole netop kommet med sin første udgivelse, en indspilning af egne numre og improvisationer på CD og kassettebånd fra Olufsen Records. I anledning af udgivelsen spillede Chris fredag den 31. august koncert i Glyptotekets vinterhave.

En solo-fløjte-koncert er ikke hvermands kost, men vi sad da rimeligt mange i de grønne omgivelser og ventede spændt på aftenens begivenhed. Ét er at indspille sin musik i et studie, noget ganske andet er konfrontationen med publikum, øjenkontakten, de mimiske reaktioner osv. osv. Programmet bestod selvfølgelig primært af numre fra den nye udgivelse: dé af dem, der ikke er improvisationer og som egner sig til fremførelse live.

"Legen i en japansk have", et drilsk og smilende stykke, der via digitalt delay bl.a. udfolder sig i flerstemmighed, var velvalgt som indledningsnummer. Både fordi det trækker i tilhørernes indre sprællemænd og -koner, og fordi det indeholder mange af de gennemgående elementer i Chris' musik: et improvisatorisk præg, momentan klassisk satsteknik,

diverse lydeffekter og ikke mindst en stigende-faldende melodibue som kompositorisk rød tråd.

Herefter hørte vi den meditative og længselsfulde "Missing You Ma-deir-a", Pierre Dørges rytmisk spændstige og stemningsmæssigt meget afvekslende "Danza in cognito" i uddrag, den medrivende og eksotiske "Bamboo boogie" med bambusfløjte på synthesizerbaggrund og mange flere. Altfløjten kom frem i "Hilsen til Gudinderne" og "Til minde om Maren Urtegaard ...", og tale hhv. sang ledsagede "Swim/Langeland Laides" og "Regnbuen synger". Særlig lykke gjorde en ur-opførelse, et nummer med titlen "Sangen om Hildegard von Bingen", der satte kroppe og sjæle i svingninger i en hyldest til et kvindeligt middelalder-multipotent.

Der er stor udtryksfuldhed i Chris' fløjtespil, i hendes bløde og varme tone og i blandingen af klassiske og rytmiske elementer samt lydeffekterne. I nogle passager er musikken meget meditativ og indadvendt, i andre er den flygtig og flyvsk. Chris undgår ikke sit instruments islat af apol-

Saxofonkvintetten *Saxmachine* bestående af: Ditte Bentzen, Susanne Harder, Birthe Skou, Lotte Anker og Mette Ott.
Foto: Susse Volander.

linsk renfærdighed. Måske det denne aften skyldtes programnets karakter á la "Pictures of an Exhibition", at jeg et par gange greb mig selv i at føle en smule træthed over de mange stemningsskift, der trods brudfladerne mellem de enkelte numre aldrig bevægede sig under bæltestedet på bare en enkelt afstikker til det

løsslupne og ekstatiske. Til gen-gæld gav Chris' imødekommede og smukke fløjtemusik de forsamlede sjæle rig lejlighed til at pleje og massere, udforske og åbne deres fredagstrætte former. Bagefter kunne man glæde sig over at tage CD'en eller kassettebåndet med hjem til fortsat fryd for øregangene.

PLADETILBUD

Til alle KiM-medlemmer:

I august udkom Chris Poole's første solofløjte CD/MC på forlaget Olufsen Records.

Som et særligt tilbud til KiM-medlemmerne kan du bestille et eksemplar af Chris's CD eller kassettebånd til en speciel pris.

CD: 105 kr. + porto 10 kr., i alt 115 kr.

MC: 70 kr. + porto 5 kr., i alt 75 kr.

Du kan udnytte dette tilbud ved at sende en check til Lilo Sørensen, Saxogade 1, 3., 1662 København V.

Skriv hvor mange eksemplarer du ønsker, om det er CD eller MC, og at du er KiM-medlem. Så sender vi den til dig.

MISS B. HAVEN, NOBODY'S ANGEL (IT'S MAGIC 1017)

Af Merete Wendler

Nå, hvad synes du? spurgte én af mine veninder, da hun hørte, jeg ville anmelder Miss B. Haven's nye LP, der udkom her i maj. Er de ikke dygtige? - Jo, ubestridt! Miss B. Haven's sange er iørefaldende, de synges og spilles overbevisende, og lyden på denne LP er topprofessionel.

Nobody's Angel består af én ny sang og er ellers retoucherede udgaver (eller hvad man nu vælger at kalde forvandlingen) af gamle sange, her produceret af Duncan Bridgeman og Jeff Lynne samt - for et enkelt nummers vedkommende - af Finn Verwohlt. Pladens 10 sange er oprindeligt skrevet på engelsk, sådan som de synges her, men ellers er der ikke meget tilbage af sangenes oprindelige udtryk, sådan som de lød på gruppens første 2 LP'er. Dette engelsksprogede og -producerede englefremstød er den første internationale lancering af Miss B. Haven.

Nobody's Angel er kærligheds-sange: fortællende, advarende, forsikrende, bekræftende, bønfaldende. I parentes bemærket henvises lykkeligt forelskede til A-siden, mens sørgende eroter tilrådes at søge trøst på pladens

B-side. Lise Cabbles ligefremme og mundrette tekster afsøger ligeså mange afskygninger af kærlighedslivet, som pladens cover med et maleri af Russel Mills afdækker kærlighedens farves mangfoldige aflæggere af rødhed.

Nobody's Angel ejer imidlertid ikke den samme alsidighed i musikken, først og fremmest fordi arrangementerne sigter mod det jævnt hen rockende, uanset melodien er i den lyriske eller i den mere hårdtslærende afdeling. Højest høres - i numre som det nye "Have Mercy" - et blidere anstrøg i verset, men så snart vi når til de hyppigt gentagne refrain'er, rider den Beatles-inspirerede popstandardisering frem med hele sit maskineri. Selv i "Tiptoe" - pladens slutnummer om den forladtes vragede kærlighed - rocker vi rundt i takt til et plat bogstavrim uden hensyntagen til tekstens ulykkelige forsmåede jegs ømme tær.

Nobody's Angel er som helhed flot, men ... hvor gik nuancerne hen, da de gik ud? Lyden er blankpoleret og arrangementerne stramme. Miss B. Haven's tone

er blevet meget uniform. På det internationale popmarked har *Nobody's Angel* måske gennem-

slagskraft?? - men i så fald er pladens titel ilde valgt, synes jeg.

KONTAKT

KiM-Nyt har modtaget:

Agnete Nissen og Jørgen Nielsen har komponeret et moderne **dansk** requiem. Det består af en helt ny original dansk tekst, der er parallel med og som forholder sig til den middelalderlige latinske.

Værket er oprindelig tænkt for kor, solister og lille orkester/ensemble, men foreligger her med orgelledsagelse i erkendelse af økonomiens betydning for dets udbredelse.

En foreløbig optagelse med orgel og lille kor findes tilgængelig i KiM's og MiC's arkiver og ligeså partitur. Spilletiden er ca. 35 minutter.

Skulle De/du/I have interesse for at opføre vores værk, så kontakt os venligst.

Med venlig hilsen

Agnete Nissen og Jørgen Nielsen
Rymarksvej 97, st. tv.
2900 Hellerup
Tlf. 31 29 22 48

SKET SIDEN SIDST

Søndag den 2. september 1990 optrådte det kvindelige, københavnske rockband Miss B. Haven på plænen i Tivoli.

Koncerten var et led i Copenhagen Music Seminar.

Nancy Neukikks artikel i KiM-Nyt nr. 20 om amerikanske komponistinder, omtales i det tyske blad "Frau und Musik" (nr. 18).

To kompositionspriser:

Vienna Modern Masters, et nyt non-profit pladeselskab, der udgiver moderne klassisk musik på CD, har indstiftet en årlig konkurrence for komponister. Konkurrencen er åben for komponister af alle nationaliteter og aldre.

Det prisvindende værk, der skal bestå af "en komposition op til 20 minutters varighed for stort orkester", vil blive optaget på CD af et større europæisk orkester under tilsyn af komponisten, hvis det er muligt.

Tidligere udgivelser eller opførelser af musikstykket er tilladt.

Ved deltagelse i konkurrencen skal der betales et gebyr på 25,00 dollar.

Kompositionerne skal indsendes inden den 15. oktober 1990.

Yderligere information kan fås fra nedenstående adresse:

Clyde A. Smith, Ph.D.
President, Vienna Modern Masters
Margaretenstrasse 125/15
A-1050 Vienna, Austria

"Der Kulturskreis im Bundesverband der Deutschen Industrie und die Gesellschaft für Neue Musik" udskriver for tredje gang en kompositionskonkurrence.

I år gives prisen for et "Werk für Schlagzeug und Orchester".

Prisen er stiftet af Bayer AG og vinderne vil modtage et vinderbeløb på 15.000 DM.

Indsendelsesfristen for kompositionen er den 31. december 1990.

Yderligere information:

Kulturabteilung, Bayer AG
"Kompositionspreis"
Kaiser-Wilhelm-Allee, W 12
D-5090 Leverkusen 1

NYT I KiMs ARKIV

Boisen, Elisabeth (1850-1919)
Vuggesang til lille Solstraale.
Sang og klaver.

Dahlberg, Johanne (1877-1953)
H.C. Andersen Alfabetbuket.
Smaa Recitativer og Strofer til
Brug ved Skoleundervisning.

Dahlgrén, Julie
Fire Melodier for Sang og Pianoforte.

Deckert, Rigmor
Tivoli Promenade Vals. For
klaver.

Federhof-Møller, Betty f. 1836
Til de sorgbetyngte. Sang og
klaver.

Griebel Wandall, Tekla (1865-
1940)
Klaverkompositioner I.

---. Drei Lieder für eine tiefere
Stimme.

---. Tre sange.

Gubajdulina, Sofia f. 1931
Et exspecto. Sonate in fünf Sat-
zen für Bajan Solo. Cop. 1990.

Hensel-Mendelssohn, Fanny
(1805-1847)
Das Jahr. 12 Charakterstücke für
das Forte-Piano.

Irminger, Caroline f. 1857
Sankt Hans. Sang og klaver.
---. Nytaar 1916. Sang og klaver.

Lassen, Gudrun f. 1915
To Sange med Pianoforteakkom-
pagnement.

Nebelong, Hermine (1848-1881)
Fire Sange, opus 1.

Melbye, Nanny (1830-1915)
Et Møde (af "To Klaverstykker").

Olsen, Gunild
Oven over Skyerne er Himlen
altid blaa. Sang og klaver.

Osiander, Irene (1903-1980)
Agurkesnak. Sang og klaver.
Manuskript.

---. Seks Børnesange.

---. Fuge, opus 21. For klaver.
Manuskript.

---. Kleine Orchestercompositio-
nen (Klavierauszug). Komponeret
1939. Manuskript.

---. Prelude og Mazurke. 1940.
For klaver. Manuskript.

Ran, Sulamit f. 1949
Hyperbolae for piano. 1976.
Rehnqvist, Karin f. 1957

Dans. För piano solo. 1984.

Sutherland, Margaret
Old Australian bush ballads.
Sang og klaver.

Tvede, Alice Bruhn f. 1883
Sømandskonens Vuggevise. Sang
og klaver.

White, Maude Valérie
So we'll go no more a roving.
Sang og klaver.

Wiencke, Sigrid Henriette f.
Stadfeldt (1819-1907)
Tre Sange med Klaver, Opus
135.

---. Romancer og Sange med
Accompagnement af Pianoforte.

Ørngren-Friis, Anda
Serenade til Maanen.

Litteratur

Ganer, Karen Marie
Agathe Backer Grøndahl's kla-
veretyder. 58 sider. 1968. Hoved-
opgave fra Universitetet i Oslo.

Kortsen, Bjarne
Agathe Backer Grøndahl og
folketonen. 55 sider. 1970.

Risa, Guri
Agathe Backer Grøndahl som
romansekompomponist. 143
sider. 1980. Hovedopgave fra
Universitetet i Oslo.

Magnussen, Musse
Komponisten Maria Theresia
Ahlefeldt - og andre kvinder i
dansk musikliv ca. 1750-1800. 105
sider. 1990. Specialopgave i mu-
sikvidenskab ved Københavns
Universitet.

Magnussen, Musse
Prinsesse, grevinde, komponist. 9
sider. 1990. Særtryk fra "Gul-
naries hus" - et festskrift til Dron-
ning Margrethe på 50-års fødsels-
dagen.

Lyd

Miss B. Haven
Nobody's Angel. It's Magic Re-
cords 1017 produceret 1990.
Musik og tekster fortrinsvis af
Lise Cabble.

Poole, Chris
Solo Flute. CD og kassettebånd
indeholdende egne numre. Oluf-
sen Records DOCD 5115 og
DOCMC 5116. Indspillet 1990.

KIM KALENDER

10. oktober 1990 kl. 20.00:

"Prinsesse, grevinde, komponist" foredrag af Musse Magnussen om komponisten Maria Theresia Ahlefeldt (1755-1810), der bl.a. skrev musik til det kgl. Teater i 1790'ernes København.

Arr.: Dansk Selskab for Musikforening.
Sted: Musikhistorisk Museum, Åbenrå 30, København.

12. november 1990

"Komponisten Maria Theresia Ahlefeldt og andre kvinder i dansk musikliv 1750-1800" foredrag af Musse Magnussen.

Arr.: Forum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning, Lunds Universitet v/Anna Lena Lindberg. Foredraget er en del af seminarieserien: "Borgerliga kulturer på 1700-tallet. Estetik, samhälla, kön"
Sted: Universitetet i Lund, Palæstra Paradisgatan.

14.-23. november 1990

Jubilæumsuge:

Onsdag 14.11. Fanny Meldelssohn-Hensel: Oratorium nach Bildern der Bibel for solister, kor og orkester

Torsdag 15.11. Galleri MARIUS kl. 17 Festforelæsning v. Inge Bruland
kl. 18 Spisning

Fredag 16.11. Kl. 19.30 overraskelse: Festlig start på festugen.
MARIUS kl. 20.00 GO FOUR med solist Helle Henning, sang.

Lørdag 17.11. LOUISIANA
kl. 12.00: Værker af Alma Mahler, Clara Schumann, Fanny Meldelssohn Eva Bruun Hansen, sopran & Valeria Zanini, piano

kl. 13.30: Saxmachine

kl. 15.00: Lili Boulanger, Pauline Sæther, sopran & Olga Magieres, piano

Søndag 18.11. LOUISIANA

kl. 12.00: Hanne Rømer, sopransax & Marietta Wandall, piano

kl. 13.30: Birgitte Alsted & Helle Nørregaard Vækst, Lyst m.m. - en mixed-media-performance

kl. 15.00: Birgitte Alsted, Gudrun Lund, Sofia Gubajdulina - Eva Bruun Hansen, Sopran, Marie Wärme Otterstrøm, accordeon og Birgitte Alsted, violin.

Mandag 19.11. Elisabeth Klein: Forelæsning på Det kgl. dansk Musikkonservatorium om ny klavermusik til undervisningsbrug - "Nye klange for unge pianister" bl.a. Ruth Bakkes 25 små pianostykker for børn. Alle er velkomne. Fri entré.

Tirsdag 20.11. DET KGL. DANSKE MUSIKKONSERVATORIUM

kl. 19.00: Elisabeth Klein, piano

Værker af Birgitte Alsted, Ruth Bakke, Karolina Eiriksdottir, Jacqueline Fontyn, Åse Hedstrøm, Diana Pereira, Sulamith Ran og Karin Rehnqvist.

Onsdag 21.11. Galleri MARIUS

kl. 20.00: Mariasange og jomfrufortællinger

Hanne Ørvad, sopran & Birte Carlé, forsker i kristne kvinder og fortælle kunst.

Torsdag 22.11. Galleri MARIUS

kl. 17.00: "Gå-hjem-koncert" Karen Englund, cembalo

kl. 20.00: "Åben aften". Prøv kræfterne - opfør noget af dig selv eller en beslægtet.

Kontakt: Rine Vejen Hansen, 31 87 77 76, inden den 15. november 1990.

Fredag 23.11. Galleri MARIUS

kl. 15.00: Symposium v. Inge Bruland, uropførelse af værker af Christina Wagner Smitt, Else Marie Pade -

Birgit Colding-Jørgensen, mezzosopran
kl. 20.00: Chris Poole
kl. 21.00: Pia Rasmussen - derefter "Afslutningscafé"
med bl.a. Pia Nyrup

Torsdag 29.11. Koncert med Laurie Anderson i Falkoner Teateret.

19.23. februar 1991:

Elfrida Andrée: 150-års jubilæumsfestival

Arr.: Elfrida Andrée kommittéen Göteborg v/bl.a. Magaret Myers
Sted: Göteborg

Der er planlagt flere aktiviteter i forbindelse med jubilæet i 1991, bl.a.
en bog om komponisten Elfrida Andrée. Nærmere oplysninger følger
i senere KiM-Nyt.

29. maj - 2. juni 1991:

7. International Congress on Women in Music - Beyond Biography

Arr.: Strichting vrouw en Muziek v/Tera de Marez Oyens
Sted: Utrecht, Holland

BEYOND BIOGRAPHY

Seventh International Congress on Women in Music

The Congress will take place in Utrecht, The Netherlands, from May 29 till June 2, 1991.

The subtitle of the Congress is: Beyond Biography. We have the feeling that until now most musicology studies about women in music have been historical. This point of view has resulted in many interesting articles and books, but we think that now the time has come for a more encompassing research in this field.

Some of the subjects we have in mind could be:

Style-comparison, to compare women composers in their works, and maybe base this comparison on their biography.

The social position of women composers, and the way in which they see themselves, in historical, stylistic, economic and social point of view.

We would like to invite you to send us abstract of not more than 500 words, of papers you could present about these subjects. We are also interested in suggestions for short programs, preferably accompanied by cassette, of soloists or ensembles, and scores for chambermusic concerts, also with cassette if possible.

As we plan to have only one event at a time, and much time for sightseeing and conversations, the selection for the papers and concerts will be severe. We hope you will forgive us if we don't use your material. Everything we receive will be looked into very seriously.

If you would like to receive your material back, please enclose an international SASE.

The material shoul reach one of the two adresses below before July 31, 1990.* We hope you will all come, and enjoy the old city of Utrecht, the excursion to Amsterdam, the meetings and the concerts, one of which will be by our Radio Symphonic Orchestra, and above

all, to meet each other again.

After the Congress we plan to publish a book with a survey of all the lectures, and maybe cassettes of the concerts.

See you next year in Holland!

Strichting vrouw en Muziek
Swammerdamstraat 38
1091 RV Amsterdam
The Netherlands

Tera de Marez Oyens
Celebeslaan 13
1217 GT Hilversum
The Netherlands

*) Deadline er blevet udskudt til 15. september 1990 og udvælgelseskommitteen slutter sit arbejde 1. oktober. Men Tera Oyens, som undskylder de sene informationer, har skrevet til KiM-Nyt, at der måske er en chance for senere indkomne forslag. Så prøv, hvis du har idéer og lust!

KVINDER I MUSIK - KiM

Bestyrelse:

* Birgitte Alsted Bagerstræde 3. 4. tv., 1617 København V	31 23 09 06
* Tove Nørholt Ved Amagerport 14. 2. th. 2300 København S	31 45 05 45
* Marie Wärme Otterstöm Edvard Falchsgade 5. 3. th., 1569 København V	33 15 14 56
* Tove Krag Frederiksberg Bredegade 1 B. 4. th., 2000 Frederiksberg	31 35 03 48
* Marianne Rottboll Æblevej 28. 2400 København NV	31 19 95 04

Bladudvalg:

* Rine Vejen Hansen Smallegade 50. 2. th., 2000 Frederiksberg	31 87 77 76
* Musse Magnussen Årøvej 1. 1. th., 2000 Frederiksberg	38 33 20 40
* Inge Lise Larsen Topsejlet 51, 3070 Snekkersten	42 22 26 34

Koncertudvalg:

* Birgitte Alsted Eva Bruun Hansen Tornestykket 19. 2720 Vanløse	31 74 05 02
* Tove Krag. Frederiksberg Bredegade 1 B. 4. th., 2000 Frederiksberg Det kgl. danske Musikkonservatorium - biblioteket	31 35 03 48 33 12 42 74
* Marianne Rottboll Æblevej 28. 2400 København NV	31 19 95 04

PR-udvalg:

* Olga Magieres Øster Farimagsgade 73. 1. 2100 København Ø

ROSA (Dansk Rock Samråd):

* Marianne Rottboll

CFK (Center for formidling af kvindekultur):

* Tove Krag

Kasserer:

* Tove Nørholt

Arkivar:

* Tove Krag

KiM-Nyts redaktion

Rine Vejen Hansen	31 87 77 76
Musse Magnussen	38 33 20 40
Merete Wendler	31 56 51 81
Inge Lise Larsen (ansvarshavende)	42 22 26 34

KiMs gironr. 8 03 15 25
Kasserer: Tove Nørholt 31 95 05 45

KiM-Nyt udkommer 4 gange om året
Medlemskab (inkl. KiM-Nyt): 125 kr.
Abonnement (kun for institutioner): kr. 100

KiMs sekretariat og KiM-arkivet:
Tove Krag. Det kgl. danske Musikkonservatoriums bibliotek:
33 12 42 74

Ny deadline: (KiM-Nyt nr. 25) 1. februar 1991

KiM-Nyts adresse:

v/Inge Lise Larsen
Topsejlet 51
3070 Snekkersten

Trykkested: E.N. Offset, København

Layout: Trine Koch og KiM-Nyts redaktion.

ISSN: 0903-6598